

Advies

van de VREG van 26/11/2021

met betrekking tot het ontwerp van besluit tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft sociale energiemaatregelen, zoals principieel goedgekeurd door de Vlaamse regering op 29 oktober 2021.

Inleiding

De VREG ontving op 29 oktober 2021 de vraag van de Vlaamse minister, bevoegd voor het energiebeleid, om binnen een termijn van 30 dagen een advies te verlenen bij het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de sociale openbaredienstverplichtingen en REG-openbaredienstverplichtingen, zoals een eerste keer principieel goedgekeurd door de Vlaamse regering op 29 oktober 2021 (hierna “Ontwerpbesluit”).

De artikels 1 tot en met 40 van het Ontwerpbesluit hebben tot doel diverse wijzigingen aan te brengen aan Titel V van het Energiebesluit, met betrekking tot de sociale openbaredienstverplichtingen (ODV's), meer bepaald:

- schrapping van de verplichting voor de leveranciers om een ingebrekestelling bij aangetekende brief te verzenden ;
- inkorting van de opzeggingstermijn van het leveringscontract bij wanbetaling van 60 naar 45 dagen;
- onmiddellijke activatie van de voorafbetalingsfunctie in de digitale meter vanaf het moment dat de netbeheerder de elektriciteitslevering overneemt na opzegging van het leveringscontract;
- inkorting van de termijn voor activatie van de voorafbetalingsfunctie bij aardgas van 60 naar 20 dagen wanneer afnemers hun factuur bij de aardgasnetbeheerder niet betalen; op verzoek van de klant kan ook voor aardgas die voorafbetalingsfunctie sneller worden geactiveerd;
- de hoeveelheid noodkrediet wordt uitgedrukt in euro in plaats van kWh;
- de minimale levering voor elektriciteit wordt automatisch terug ingeschakeld wanneer de totale schuld minder dan 150 euro bedraagt;
- het schuldbedrag dat als grens wordt gehanteerd om een dossier bij de LAC in te dienen, wordt verlaagd van 750 naar 500 euro;
- aanpassingen aan de sociale statistieken die jaarlijks ter beschikking moeten worden gesteld aan de VREG om deze in staat te stellen het sociaal energierapport op te stellen.

De artikels 41 tot en met 58 wijzigen een aantal bepalingen in het Energiedecreet met betrekking tot enkele premies en de energieprestatiecertificatenregelgeving.

Bespreking

Het Ontwerpbesluit bevat een aantal voorstellen tot wijziging van de sociale ODV's opgelegd aan leveranciers en netbeheerders in het Energiebesluit. Het zijn, wat de VREG betreft, nuttige en logische wijzigingen.

De voorstellen die opgenomen zijn in het Ontwerpbesluit werden omstandig besproken op een overlegtraject met stakeholders dat in het voorjaar van 2019 door VEKA werd opgestart. De VREG was een van de deelnemers aan dit overleg en heeft via deze weg reeds opmerkingen kunnen inbrengen in het debat.

De in het Ontwerpbesluit opgenomen wijzigingen zullen een impact hebben op de endogene kosten van de distributienetbeheerders, zowel in positieve (vb. onmiddellijke activatie voorafbetalingsfunctie in digitale meter) als negatieve (bv. verhoging noodkrediet) zin. De nota aan de Vlaamse Regering bevat geen inschatting van deze kosten. De tarifaire impact hiervan is bijgevolg op dit moment niet in te schatten.

Het regelmatig uitvoeren van een evaluatie van de in de regelgeving opgelegde ODV's is een best practice. Het uitgangspunt van deze evaluatie was ook terecht: de uitrol van de digitale meter biedt inderdaad belangrijke opportuniteiten, onder meer inzake het minimaliseren van de schuldopbouw.

De volgende oefening zou moeten zijn om het aantal klanten van de netbeheerder in zijn rol als sociale leverancier verder te minimaliseren en ervoor te zorgen dat deze afnemers zo veel als mogelijk (verder) beleverd worden door de commerciële leveranciers. Dit is ook de beleidslijn van de Europese regelgeving, die levering aan gereguleerde prijzen tot een minimum wil beperken.

Een piste die zeer interessant lijkt is het mogelijk maken voor de commerciële leveranciers om gebruik te maken van de voorafbetalingsfunctie binnen de digitale meter.

Het idee is om bij wanbetaling de huidige procedure van beschermingsmaatregelen bij de commerciële leverancier te bewaren (herinneringsbrief, ingebrekestelling, mogelijkheid tot afbetalingsplan). Wanneer de klant hier echter geen gevolg aan geeft, zou de leverancier dan (in plaats van het leveringscontract op te zeggen wegens wanbetaling) een aanvraag kunnen indienen bij de netbeheerder om de budgetmeterfunctie bij deze klant te activeren. De opladingen voor het energieverbruik zouden dan via het betaalplatform van Fluvius verlopen, net zoals bij de levering door de netbeheerder op dit moment. Daartoe dient dan wel een systeem van afrekening tussen de commerciële leverancier en de netbeheerder uitgewerkt te worden. De activatie van de budgetmeterfunctie zou er, net als de overname door de netbeheerder nu, voor moeten zorgen dat de leverancier geen verder wanbetalingsrisico loopt.

De voorafbetalingsfunctie is voor veel afnemers een goed hulpmiddel om het budget beter te beheren. Het belangrijkste voordeel van het voorstel uit het Ontwerpbesluit ten opzichte van de huidige regeling is dat de activatie van de budgetmeterfunctie veel vroeger in de procedure opgenomen is, waardoor de schuldopbouw verder geminimaliseerd kan worden. Op deze manier kunnen de opgeladen bedragen ook veel meer voor afname worden gebruikt dan voor schuldafbouw. Dit aanvullend voorstel laat de klant daarenboven ook toe zijn interessant, zelf gekozen, tarief bij de commerciële leverancier te behouden. Verder kunnen ook de huidige beschermingsmaatregelen zoals hulpkrediet, oplaadpunten bij lokale besturen, en minimale levering aan 10 Ampère worden behouden. Ten slotte worden met dit systeem kwetsbare afnemers niet uitgesloten in de energietransitie en lopen ze zaken zoals interessante terugleveringscontracten, energiedelen, flexibiliteit en dynamische contracten niet mis.

We begrijpen dat dit voorstel aanzienlijke technische aanpassingen vergt die niet op korte termijn geïmplementeerd kunnen worden. Volgens ons biedt deze piste echter zeer veel voordelen en we roepen dan ook op om deze verder te onderzoeken.

De VREG heeft geen bijzondere opmerkingen bij de bepalingen in het Ontwerpbesluit met betrekking tot wijzigingen van enkele premies en de energieprestatiecertificatenregelgeving (art. 41-58). Deze wijzigingen hebben geen tarifaire impact. De financiering hiervan verloopt immers voornamelijk via het Energiefonds.